

Z. Tóth Csaba (Pécs):

Skótok az Osztrák–Magyar Monarchiában.

17-19. század

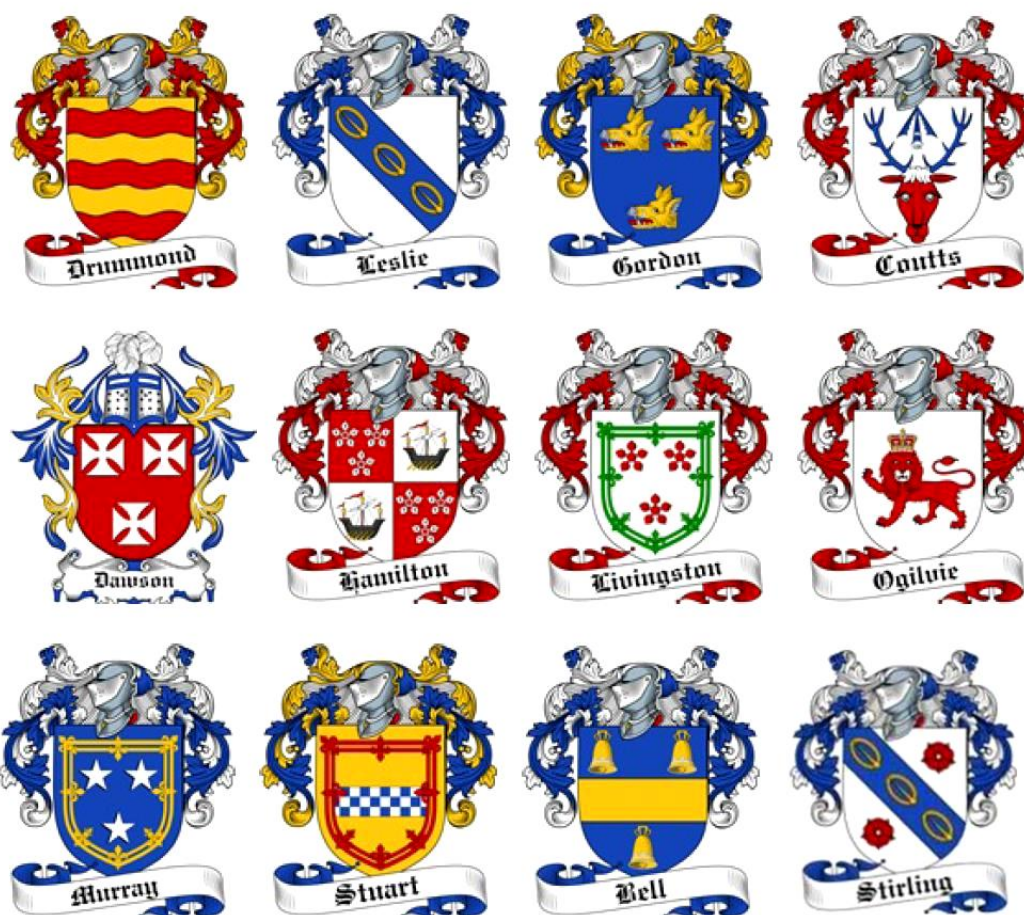
– Forrásgyűjtény –

SKÓTOK AZ OSZTRÁK-MAGYAR MONARCHIÁBAN

17-19. század

– Forrásgyűjtemény –

Válogatta, fordította, szerkesztette: *Z. Tóth Csaba*

A.D.
2023

TARTALOM:

Drummond gr.
Leslie gr / Wurmbrand gr.
Gordon
Coutts
Dawson
Hamilton gr. / Zay gr.,
Hamilton hg. / Festetics gr.
Livingston gr.
Ogilvy gr. / Pálffy gr.
Murray gr. / Esterházy gr., Bezerédy
Stuart gr.
Bell / Zsolnay
Stirling / Ferber

Források:

Képes Krónika
Burke's Peerage, & Landed Gentry
Scots Peerage
William Anderson
Magyar Törvénytár
Militär-Schematismus
Az Osztrák-Magyar Monarchia írásban és képen
Siebmachers Wappenbuch
Nagy Iván
&c.

DRUMMOND ősatya a Képes Krónikában

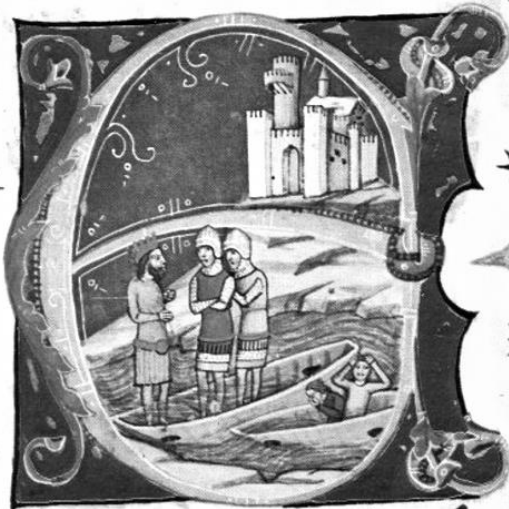
A skót **Drummond** család magyar eredetűnek vallja magát (*Burke's Peerage*, 1869, p. 885, Perth, és *Scots Peerage*, vii., 1910, p. 28), I. András király (1047-1060) természetes fiától, Györgytől született ősük Móric, ki az I. István király udvarában tartózkodó Edgar Atheling (vagy öccse, Edvárd hg.) és István király leánya (vagy unokahúga) házasságából született Margit hercegnő, később III. Malcolm skót király hitvese és a skót egyház híres szentje kíséretében érkezett Skóciába. A Drummond család címerében is őrizni látszik magyar eredetének emlékét, az Árpád-sáv vörös-arany változatát és a „turul” sólymot, ahogy a szintén magyar eredetű **Leslie**-k (ld. címer alább, Roddy Martine könyvéből; vö. *Tudományos Gyűjtemény*, 1838. V., 3-49., Kállay Ferenc: *Az Angol Leslie és Drummond famíliák' magyar származásokról, és folytatása* uott, 1838. VIII., 3-22.). A Drummond ősatya, György feltehetőleg megjelenik a Képes Krónikában (túloldali facsimile, bal hasáb alján): „De concubina autem quam huit de villa Moroth genuit Georgius”.

(88.) Ezt az András királyt Fehérnek és Katolikusnak nevezték; három esztendő alatt a magyarok adófizetőivé tette fegyverével a lengyeleket, cseheket és osztrákokat. András király elvesztvén öccsét, Lengyelországba küldött másik öccséhez, Bélához, nagy szeretettel hívta őt, mondván: *"Együtt voltunk hajdan ínségben és fáradozásokban, kedves öcsém; most arra kérlek, ne késlekedjél, gyere hozzám, hogy társak legyünk az örömben, és együtt lévén, örvendezve osztozzunk az ország javain; nincsen nekem örökösöm, se testvérem rajtad kívül; te légy az örökösöm, te kövess a királyságban."* Megindították ezek a szavak Bélát, egész háza népével eljött a királyhoz; meglátta a király, és örvendezett nagy örvendezéssel, minthogy öccsének ereje is támogatta. Ezután a király és öccse, Béla tanácsot tartottak, három részre osztották az országot, ebből kettő a királyi fölség, vagyis hatalmasság tulajdona maradt, a harmadik részt pedig a herceg kapta tulajdonul. Magyarországnak ez az első elosztása hercegei és királyai között a viszálykodásnak és hadakozásoknak magva lett. András király ebben az időben épített monostort Szent Ányos tiszteletére a Balaton tava mellett, a Tihany nevezetű helyen. Feleséget is vett magának, a rutén fejedelem leányát,³⁷ ettől nemzette Salamont és Dávidot; Marót falubeli ágyasától pedig nemzette Györgyöt. Béla herceg pedig Lengyelországban nemzett gyermekeket, Gézát és Lászlót, Magyarországon pedig Lampértet nemzette és leányokat. A király és a herceg békességes, nagy nyugalomban élt.

num succedas. Huius itaq; ubi
 bela adhiuit. cum oī faūta
 sua uenit ad regem. Quē rex
 uidens gaudius ē gaudio mag
 ualē. quia faciem fulcatus ē
 robore. Post h̄ autem rex a fr̄
 eius bela habito consilio diu
 serunt regnum in tres partes.
 quarum due in proprietate regne
 maiestatis seu potestatis māle
 runt. tertia uero ps in proprietate
 ducis ē collata. Hec igitū p̄ma
 regni huius diuisio. semina
 rum fuit discordie a guerra
 rum inter duces et reges hi
 gane. **Eo** tempore rex ad reā
 iuxta lacum balatm cōstruit
 monastium in honore s̄i An
 ani in loco qui d̄r Tyhon. Dux
 autem sibi uxorē filiā ducis
 Ruthenorum. de qua genuit
 Salomonē et d̄d. **De** cōcubiā
 autem quam hūit de villa
 Moroch. genuit Georgiū. p̄
 w dux bela in polonia ḡnuit
 liberos. Seylam et Ladulaum.
 In hungaria autē genuit lam
 p̄tam et filias. Viuebatq; rex
 a dux in magna p̄cis triqui
 litate.

De Rege Theutonicoꝝ.

O tempore teutonicoꝝ rex ē magni
 exercitū obsedit castum polon
 uolens inuitam p̄t uindicare.
 et hungariam suo dominio s̄i
 iugare. Erant autem multas
 machinas bellicas ad pugnādū
 castum. a p̄ octo ebdomadas ob
 sitando nichil p̄fecit. Venerat ei
 predictus rex nauigio ad obli
 tendum castum polon. Tunc
 hungari qui in castro erat na
 tatore prudentissimū iuenit
 hominem nomine zothmūd.
 quem noctis in silentio ad naue
 in silentio ad naues impatoris
 miserunt. qui sub aqua ueni
 ens omnes naues p̄forauit.
 que subito aqua plene f̄c̄ s̄t
 a potētia teutonicoꝝ contrita
 ē. a sic effeminaa enervatiq;
 iurib; reuersi sunt ad propria.

DRUMMOND, Earl of Perth (Burke's Peerage and Baronetage, 1869, p. 885)

Leszármazás—A Drummond-ok hagyományosan egy **magyartól** vezetik leszármazásukat, aki Edgar Atheling kíséretében érkezett, bár a család jelentősége Lady Annabella Drummond házasságán alapszik, melyet III. Róbert királlyal kötött. Ettől fogva a Drummond-ok magas pozícióba kerültek Britanniában, főrendek lettek 1487-ben a Lord Drummond címmel, és megszerezték Perth grófságot 1605-ben. Mindig kitűntek a trón iránti hűségükkel, de a pillanat, mely minden erejüket és odaadásukat előhívta, a nagy küzdelem volt, amely megelőzte Skócia ősi királyi dinasztiájának végső hanyatlását. Amíg ez a konfliktus tartott a csatamezőn, a Drummond-ok férfiasan helytálltak az ügyért, mellyel eljegyezték magukat, de végül, amikor a Stuartok boldogtalan törzsöke elenyészett Culloden-nél, elhagyták szülőföldjüket, hogy külföldön váljanak reményvesztette s térjenek örök nyugovóra. Félelem nélkül kiálltak minden megpróbáltatást, és lovagiasan kitették magukat a halál kockázatának.

Móric, György fia, **I. András, Magyarország királyának unokája** volt a hajó kapitánya, melyen Szt. Margit, később III. Malcolm király hitvese, elhagyta Magyarországot, majd a Forth torkolatánál kötött ki. Ez a Móric elnyerte a Steward of Lennox tisztséget, és Malcolm királytól a Drymen vagy Drummond birtokot kapta, melyről elnevezték a családot.

LESLIE, Earl of Rothes (Burke's Peerage and Baronetage, 1869, p. 961)

Leszármazás—**Bertalan**, egy magyar nemes, letelepedett Garioch járásban, Aberdeen megyében Hódító Vilmos idején, és az őse lett a különböző Leslie családoknak, a Rothes, Balquhain, Wardes, Warthill, &c. ágaknak (ld. Burke's *Landed Gentry*; a Siebmacher-féle Leslie-címerben a vízszintes pólya jelzi a fiatalabb ágat, Z.T.Cs.)

Leslie of Balquhain (Burke's Landed Gentry, II., 1863, p. 864)

A *Leslie of Balquhain*, aberdeenshire-i családból később többen „visszatértek”, német-római birodalmi grófok lettek s az osztrák hadseregben szolgáltak (Z.T.Cs.).

Leszármazás—**Bertalan**, a család alapítója, egy magyar nemes volt, aki Skóciába jött Margit hercegnővel 1067-ben. Nagyra becsülte őt Malcolm Caenmore király, aki földbirtokokat adományozott neki Skócia különböző részein, de különösen az Aberdeen megyei Garioch-ban, ahol a Leslie-k régi kastélyának romjai még láthatók Leslie plébániaközségben. Bertalan fia, Malcolm volt az atyja Norman-nek, akinek unokája, Sir Norman de Lesley, *Dominus de Lesley*, esk. Elisabeth Leith, Edengarrloch örökösnoje, és egy fiuk volt,

Sir Andrew de Lesley, a hatodik *Dominus de Lesley*, esk. 1., 1313 körül, Mary, Sir Alexander, Lord Abernethy leánya és örököse, és utóduktól ered a nemes **Rothes**-ház. Esk. 2., Elisabeth Douglas, Lord Douglas leánya, akitől volt egy fiuk, George, a **Balquhain** család alapítója. (...)

Sir William Leslie, Balquhain 4. bárója kitüntette magát a brechin-i ütközetben 1452-ben. Esk. 1., Eliza Frazer, of Lovat, akitől két fiuk lett, Alexander, az örökös, és William, of Kincaigie. Esk. 2., Agnes Irvine of Drum, akitől született Alexander, aki **Wardes** első ura lett, a **Leslie of Warthill**, Glasslough, &c. őse. (...)

John Leslie, Balquhain 10. bárója, esk. 3., 1598, Johanna Erskine, az első Earl of Kelly húga, akitől egyik fia volt **Walter**, aki kiválóan szolgált az **osztrák hadseregben**, és elnyerte a **szent német-római birodalmi grófi** címet. Esk. Anna-Franciska von Dietrichstein, azonban ez a Walter utód nélkül hunyt el 1667-ben. (...)

John Leslie, Balquhain 12. bárója **moszkovita** szolgálatba lépett, mint ezredes, és elesett az igolwitz-i ütközetben 1655-ben, nem hagyva fiú utódot nejétől, Crawford családbeli leánytól. (...)

Walter nagybácsiját, William-et 1660 körül ennek féltestvére követte az öröklési rendben, Alexander Leslie, mint 14. Baron of Balquhain, aki **római birodalmi gróf** lett. Esk. Jean Elphinston, of Glack, † 1677, utódaik,

James, tábornagy **osztrák szolgálatban**, esk. Maria-Theresia von Liechtenstein, de nem volt utódjuk, † 1694.

Patrick, 15. Baron of Balquhain, akitől folytatólagos a leszármazás.

Alexander, Leslie gróf, **osztrák ezredes**, elesett Bécs ostrománál 1683-ban, feleségétől, Herberstein grófnőtől egyetlen fiuk, Francis-Jacob, Leslie gróf, aki utód nélkül hunyt el 1700-ban. (...)

A 2. fiú, Patrick Leslie, Balquhain 15. bárója, esk. 1., Eliza Douglas, akitől utódjuk volt, 1. James-Ernest, a 3. Leslie gróf **Németországban**. Esk. Berne von Liechtenstein hercegnő; † 1738, utóda volt Charles-Cajetan, a 4. Leslie gróf, esk. 1719. jún. 26., Maria-Theresia von Eggenberg hercegnő, és † 1760, utóda volt többek között Anthony, a 19. Balquhain báró, akitől folytatólagos a leszármazás. (...)

Ernest Leslie, a 23. Balquhain báró, sz. 1775, belépett az **osztrák** seregbe, és különböző hadjáratokon vett részt 1796-1813 között, jelen volt a nagy ütközetekben Hohenlindentől a drezdai csatáig, 1813. okt., ahol súlyosan megsebesült. Esk. 1812. jan. 22., Fanny Stilfried bárónő, Emanuel báró, az osztrák császár egyik kamarásának, máltai lovagnak a leánya (...)

Leslie of Warthill (uott)

Leszármazás—A leghitelesebb források szerint a Leslie családok első őse egy **magyar** lovag volt, **Bertalan**, aki 1067-ben bukkant föl Skóciában, Malcolm Caenmore uralkodása idején, és a királyi kegy más megnyilvánulásai mellett Fitchie birtokot kapta, melyet ma Leslie-nek neveznek Fife megyében, valamint Innerlepad-et Angus megyében, és Garioch-ot. Mellé szegődött a jószerecsse, amikor megmentette a küszöbön álló veszélytől Margit királynét, Malcolm hitvesét, Edgar Atheling hűgát, és Salamon, magyar király unokáját, anyai ágon, mert amikor lóháton átkeltek egy folyón, és az áramlat elsodorta volna a királynét, Bertalan az övénél fogva megragadta őt, és a partra vitte. Innen ered, hogy a Leslie-k címerében egy övön három csat szerepel, és a mottójuk „Grip Fast” (Ragadd meg), amit a királynő kiáltott neki a veszély közepette (...)

Corpus Iuris Hungarici, Magyar Törvénytár, VI. köt. 1657-1740.

„Franciscus **Gordon** de Park, Willielmus **Koutts** de Auchtertool, Johannes **Dawson** de Dalkeith, nobiles ex Scotia”, 1659, magyar indigenátus, honosítás; ez a Francis Gordon talán az egyik testvére vagy utódja volt Alexander Gordon, Baron Westhall, Caldwell & Huntly-nak, aki a *Siebmachers Wappenbuch* szerint két testvérel jött a kontinensre Cromwell idején (Schlesische Adel kötetben, és alább, *Burke's Landed Gentry*, és *Scots Peerage, Huntly*; ld. még alább, *OMM írásban és képen, Gordon* nevű egri várkapitány 1634-ben, és később *Leslie, Hamilton, Ogilvy* tábornokok haditetteiről; egy írországi *Stewart* résztvett Buda visszafoglalásában, 1686-ban, majd hazatért, ld. *Burke's Peerage*, 1869, p. 1055).

Az 1659-ben magyar honosságot nyert három skót nemesember családjairól a nevükön kívül csak annyit tudunk, hogy a **Coutts**-ok a Farquharson klánhoz tartoztak, a **Dawson**-ok pedig a Davidson klánhoz (F. Adam: *The Clans of the Scottish Highlands*, 1908, 133, 433), ill. Franciscus **Gordon** de Park a skóciai Banff megyéből az Earl of Huntly család ifjabb ága lehetett, melyről ld. *Burke's Landed Gentry*, I., p. 571:

GORDON OF PARK HOUSE.

Leszármazás—A Duff of Drummuir család William Duff-tól származik, Adam Duff of Clunybeg 3. fiától, aki elhunyt 1674-ben, s az Earl of Fife és a **Gordon of Park** őse lett, mely utóbbi a nemes **Huntly**-ház sarja.

Alexander Duff, Esq. of Drummuir, Banff megyében (Highland), Inverness polgármestere, és a skót parlament tagja, esk. Katherine, és három fiuk volt, Alexander, of Drummuir; William, of Muirtown, Inverness megye; és az alábbi John, a legfiatalabb.

John Duff, Esq. of Culbin. Moray megye, esk. Helen, Sir James **Gordon of Park** leánya és örököse, Helen-től, nejétől, aki a leánya volt Lord Saltoun-nak [1709-ben, ld. *Scots Peerage*, vol. 7., p. 445], és ettől a hölgytől több fia és lánya lett, akik mindegyike utód nélkül hunyt el, kivéve Katherine-t (...). — [Az utóbbi Duff-leszármazottak valamivel később felvették a *Gordon of Park House* nevet.]

J. B. Paul, *Scots Peerage*, vol. 4., p. 541-44.

GORDON, EARL AND MARQUESS OF HUNTLY.

GEORGE, a 6. Earl és az 1. Marquess of Huntly... eltemették Elgin-ben nagy gyász közepette, a római katolikus egyház rítusai szerint („much mourning and lamentation according to the rites of the Romish Church”)... A Marquess nőül vette Henrietta Stewart-ot, aki a lánya volt Esme-nek, Duke of Lennox-nak... Tőle a Marquess hagyott utódokat: — 2. *Francis*, akiről azt mondják, hogy **Németországban** halt meg 1620-ban.³

³ Wood: *Douglas's Peerage*. [a negyedelt grófi címerben a három vadkanfő a Gordon-ok ősi címere]

Megj.: Nem kizárt, hogy a Banff megyében számos birtokot szerző 6. Huntly grófnak e német földön 1620-ban elesett Francis nevű második fiától származhatott az 1659-ben magyar indi-
genátust nyert *Franciscus Gordon de Park*, aki azonos lehet a Harmincéves Háborúban szereplő
egri parancsnokkal (*OMM írásban és képen*), de leszármazottairól nem tudunk.

Militär-Schematismus, 1885.

(Hadtörténeti Intézet könyvtára, Bp., I., Kapisztrán tér)

- Jakob, Graf **Leslie**, 1665, 1683, altábornagy, tngy, a 24., majd 36. gyalogezrednél.
- Andreas, Graf **Hamilton**, 1718, lovassági tábornok, Kürassier/vértes lovag, a cseh-
országi 7. dragonyos-ezrednél
- Alano, Graf **Livingstein** [Livingston], 1722, vezérőrnagy a belovari (Szerbia) 16.
gyalogezrednél
- Carl Hermann, Graf **Ogilvy**, 1748, tábornagy a 46. gyalogezrednél (a XVII. században
Csehországban is)
- Joseph Jakob **Murray**, Graf de **Melgum**, 1768, tábornagy az 55. gyalogezrednél.
- Patrik, Graf **Stuart**, 1791, altábornagy a csehországi (Linz, Königrätz) 18. gyalog-
ezrednél

Az Osztrák-Magyar Monarchia írásban és képen (CD-ROM)

„Wallenstein... a hozzá hűnek maradt néhány századdal s Butler Walter ezredessel, egy írrel [nem azonos a kurlandi/litvániai Butler családdal, melynek egy tagja magyar honosságot nyert 1687-ben, ld. Butler v. Párdány, Siebmacher], ki egy kis csapat dragonyossal útközben csatlakozott hozzá, Egerbe indult. De, mikor a herceg (Eggenberg Ulrich János) Butler ezredestől s Eger parancsnokától, egy **Gordon** nevű skóttól, azt követelte, hogy esküdjenek meg, mikép ő rajta kívül senkitől, még a császártól sem fogadnak el parancsot, ezek megesküdtek, hogy Wallensteint meggyilkolják. 1634 február 25-én Wallenstein hívei, Illo, Terzka és Kinsky Gordonhoz voltak híva lakomára s ott Butler dragonyosai által levágattak. Erre az összeesküvők a herceg hálószobájába nyomultak. Wallenstein az ablakhoz lépett, hogy az őrségnek kiáltson, de Devereux lándzsáját mellébe dőfte. Ez lett a vége a nagy hadvezérnek, „vitéz seregek teremőjének”, a katonák bálványának, a második Brennusnak, ki merészkedett, kardját a mérő-serpenyőbe dobva, a küzdő feleknek békét ajánlani, a férfinak, kinek rejtelmes lelkében csudás czélok sötét tervekkel küzdöttek s kinek jelleme felett a pártok „gyűlölete és dicsőítése” még ma is küzd egymással. (*Történelmi áttekintés*)

„A mint a XVII. század végén a császári hadak győzedelmesen benyomultak Szlavoniába, Orahovicát is, mint annyi sok más helyet, ostrom alá fogták és elvették a törököktől. 1684-ben Leslie tábornok és a többi hadvezérek ostrommal vették be és szétrombolták. Az uradalom előbb kincstári birtok volt, aztán **Gordon**, majd Pejacsevics birtokába ment át és 1733-ban a gazdag macedoniai Mihaljević szerezte meg, s most is az ő családja bírja. Magából a várból már csak kevés maradvány van. A hatalmas kőfalak kőbányául szolgáltak; a talajt is átkutatták kincseket kereső kapzsi kezek és az egykor pompás termék már buján be vannak növe erdővel. Orahovica közelében fekszik Duzlak szerb kolostor, melynek templomában érdekes falfestmények láthatók. (*A Dráva-mellék*)

„Stiriában a **Leslie**-k és Herberstein-ok lettek örököseik. (*Stíria története*)

„...a királyi palota fényét még a későbbkori látogatók is magasztalják, mint Schweiger Salamon s különösen gróf **Leslie** Walter, a császári követ. (*Budapest*)

„Az 1683-1699-iki nagy háborúban a törököt Ó-Horvátország nagy részéből kiűzték, 1684 óta Pozsegából, Verőczéből és a Szerémségből verték ki. Nyugaton meg Likát és Krbavát vesztették el. A horvát felkelést gróf Erdődy bán és gróf **Leslie** Jakab vezették. A harcokban a papság is részt vett; Imbrišinović Lukács, Ferencz-rendi szerzetes 1689-ben Pozsegánál verte meg a törököt. Mesić Márk brinjei plebános pedig Likában harczolt sikerrel. (*Horvát-Szlavonország*)

„A törököket 1569-ben a zenggiek verték meg, 1642-ben pedig Frangepán Gáspár, végre 1685 július 22-én **Leslie** és Herberstein tábornokok egészen elűzték őket. (uott)

„Bécs fölmentése után, 1684-ben, **Leslie** gróf megkezdé Szlavonia visszafoglalását. Horvát lovassága a Belgrád felé visszavonuló török sereget megtámadta; a megvert törökök közül igen sok a Drávába fúladt. (uott, *Eszék*)

„A várostól ellenkező irányban elterülő lapályon emelkedik a hajdani fejedelmek harmadik kastélya, Klesheim. Előkelő barokk ízlésű palota ez fallal kerített park közepén. E kastélyt, mely most Lajos Viktor főherczeg tulajdona, Thun János Ernő érsek 1700 körül kezdé építeni az általa oly nagyra becsült erlachi Fischer terve szerint; utódai folytatták és csak 1740-ben Firmian Lipót érsek fejezte és rendezte be is végleg. Ámbár az utóbbinak **Stuart** Bernát skót benzés volt udvari építész, a kastély minden részének összhangzatossága kétségtelenné teszi, hogy erlachi Fischer eredeti tervéhez ragaszkodtak és azt lényeges változtatás nélkül hajtották végre. Egyszerű, derült előkelőség tekintetében Klesheim tútesz Salzburg többi fejedelmi kastélyain, a gazdag és pompás Mirabell kastélyt is beleértve. Különösen kiválik a magas boltozatú középső teremnek és az avval kapcsolatos fölépcsőnek és lépcsősarnoknak eredeti és nagyszerű elrendezése. (*Salzburg*)

„Az 1645-iki tavaszi hadjáratot a svéd vezér a császáriakon Jankaunál (Beneschall közelében Csehországban) aratott győzelmével nyitván meg, nem volt többé császári had, mely útját Morvába s onnan tovább Bécsig elzárja. A veszély tetőpontjára hágott, mert Rákóczy, a svédek szövetségese, szintén hatalmas készülődéseket tett. A veszedelem minden felől tornyosult az országra: Iglau, Znaim, Nikolsburg, valamint Lundenburg és Göding az ellenség kezébe kerültek. Május 4-én Torstenson Brünn előtt állt, hogy megvívja. Négy hónapig daczolt a város a svédek ágyútüzevel, aknáival és dühös rohamaival. Don Louis Ratuit de Souches, a vitéz hugenotta, kinek érczemléke ma is ott áll a Szent Jakab templomában, volt a város parancsnoka, vitéz fegyvertársa, a skót **Ogilvy** (Oukleben) Jakab védte a Spielberget, s törekvéseiket kitartóan támogatták a város polgárai...” (*Morvaország*)

„Lengyel, német és olasz katolikusok, rutén, görög és bolgár óhitűek, protestáns **skótok**, mohamedánok és zsidók értek meg e helyütt akkoriban békésen, kereskedést és ipart üzve. (*Lemberg, Galiczia*)

„állat-, virág- és csendélet-festők a **Hamilton** testvérek,... (*Bécs*)

„A török zsarnokság alatt alásülyedt népesedési és művelődési állapotok új lendületnek indultak, midőn 1716-ban a félhold utolsó magyarországi menedéke, Temesvár is fölszabadult az ellenséges hatalom alól. Mercy 1722–1724-ig német telepítvényesekkel szaporította Becskerek lakosságát. Mercy utódja, **Hamilton** gróf kormányzósága idejében, 1734-ben, felső rendeletre a nagy számmal ide érkezett spanyol nyugdíjasok számára Becskerek jelöltetett ki lakóhelyül, kik itt egész külön várost alapítottak, melyet Új-Barcellona-nak neveztek el. A spanyol telep azonban nem volt hosszú életű. Pestis és más járványos betegségek sokakat

elragadtak a spanyol gyarmatosok közül, s midőn sok nyomorúságukhoz 1738-ban még a török háború iszonyatosságai is járultak, az egész új-barcellonai spanyol kolónia császári rendeletre Budára és Pestre költözött. A spanyoloknak üresen maradt házáit azután németek, szerbek és magyarok szállották meg. (*Temesvár és környéke, Becskerek*)

„Gróf Festetics György 1754-től 1819-ig élt. Alapította 1798-ban a keszthelyi „Georgicon”-t, hazánkban az első mezőgazdasági felsőbb tanintézetet, mely ma is virágzik. Részt vett széles társadalmi befolyásával a század elején a magyar nemzet újra ébredési nagy munkájában gróf Széchenyi Ferenczcel és herceg Batthyány Lajossal karöltve. Maga köré igyekezett gyűjteni a Dunán túli megyék költőit és tudósait s ezek részére ismerkedés, kölcsönös buzdítás és költemények felolvasása végett „Helikon” név alatt Keszthelyen évenként kétszer akadémiai összejövetelt rendezett, az elsőt 1817-ben nagy fényvel és vendégszeretettel. Közbejött betegsége és halála miatt azonban e szép összejövetelnek abban maradtak. Fia László 1846-ban halt meg, fölötte megterhelve uradalmait. Ennek idősb fia, Tasziló, katonai s ifjabb fia, György a miniszter, politikai működésével újlag fényt derített a családra. György miniszter idősb fia, szintén Tasziló, a hitbizományi uradalmak mostani ura, **Hamilton** hercegnőt vette nőül s ekként rokonságba jutott az angol főnemességgel s több uralkodóházzal. Gróf Festetic Tasziló fejedelmi fényvel és költséggel építé újra s bővíté ki a keszthelyi kastélyt. (*Dunántúl, Zalamegye*)

Siebmachers Wappenbuch, Der Adel von Ungarn

Leslie vulgo Lessl (Graf)

Címer: Ezüst mezőben vízszintes zöld pólján három arany csat. – Sisakdísz: kiemelkedő arany griff. – Takarók: vörös-ezüst. – Mottó: „Grifo Fast.”

Egy Stájerországban letelepedett, birtokos grófi nemzetség, mely Skóciából származik, ahová Barthold, a törzsanya, „egy magyar nemesember” 1067-ben érkezett, és a Rothes lordok és grófok családját alapította. – Birodalmi grófi cím II. Ferdinánd királytól, 1648 júni. 5. Waltherus von Leslie részére, † mint a szlavóniai határőrvidék altábornagya és főparancsnoka, aki 1632-ben (mint császári ezredes) résztvett Wallenstein megölésében.

Wilhelm von Leslie gróf, a fentnevezett egyik unokaöccse 1716–1718 Waizen püspöke, 1718-tól Laibach püspöke, elhunyt 1727-ben.

Anton von Leslie gróffal 1802. febr. 22.-én a család fiága **kihalt**. (Herald. Geneal. Zeischr. Adler, II. I. 15. nach den Mscrptn v. Wissgrill. – Zedler, Universallexicon. XVI. 478. – Siegel des Wilhelm Graf v. Leslie. – Siehe auch: Wurzbach Dr. Const. v., Biogr. Lex. ec.). (ld. még Kroat. u. Slav. kötetben is ugyanígy)

Ld. *Wurmbrand* családbeli Mária Vilma, sz. 1764., férje gr. **Leslie** Antal volt (Nagy Iván: *Mo. családai*), és *Leslie* császári tábornok 1678-ban fogságba tette Szathmáry Miklóst, Gömör vármegye alispánját (Bartholomaeides C. Gömör. 760.).

Leslie-címer a szlovéniai Ptuj/Pettau várkapuja felett, mely vár a híres törökverő,
Gr. Jacob Leslie tábornoké volt a 17. században

Hamilton (Graf)

Címer: negyedelt, vörös-ezüst; 1. és 4., hármass osztású tornagallér (Hoheneck nyomán: egy „fordított oromzat”) három (2, 1) ötlevelű fehér rózsza; 2. és 3., egy fekete vitorlášhajó, három árboccal, feltekert vitorlákcal. – Sisakdísz: term. tölgyfa, a törzsén egy arany keretes fűrés. – Takarók: vörös-ezüst. – Pajzstartók: két párdúc szarvakkal, nyakukon arany koronával, rajta arany láncsal, mely alul rögzítve látszik.

Egy skót nemzetség, melyből az ugyanily nevű lordok származnak.

Magyar honosítás **1715** (133. törv.cikk.) Jacob von Hamilton, birodalmi grófnak, valódi titkos tanácsosnak, és 1702 (máj. 4) óta felső-ausztriai tartományi bíró. – Fia vagy testvére lehetett Andreas Hamilton gróf, aki 1734–1737. évtől temes-bánáti tartományi főparancsnok (ld. Schwicker Joh. Heinr., Geschichte des Temeser Banates, 2. Aufl. Pesth 1872, 330-331), és mint lovassági tábornok hunyt el. (Hoheneck I. 283 u. Sphragidiothek der k. k. herald. Gesellschaft, Wien).

Ld. Nagy Ivánnál, báró **Zay** László al. **Kollonitz** 2. felesége volt gr. **Hamilton** Valburga; ld. még tolnai gr. **Festetics** Tasziló, sz. 1850, oo Mary-Victoria **Hamilton**, a 11. Hamilton herceg és Bádeni Mária nhg.nő leánya (ld. alább, *Scots Peerage*, vol. 1, 1904, Earl of Abercorn, vol. 4, 1907, Duke of Hamilton; vö. Bádeni Mária bátyja volt a gyermekkorban elhaltnak nyilvánított rejtélyes „Kaspar Hauser”, „Európa árvája”, aki Nürnbergben tűnt fel 1828-ban, és sokáig lázban tartotta az embereket, ld. J. Wassermann: *Kaspar Hauser*, G. Fr. Daumer, A. Feuerbach műveit)

Siebmacher Kroat. U. Slov.

Novaković III.

Oesterr. Adelstand mit dem Prädikate „von Gjuraboj” von Kaiser Franz Josef d. d. 5. Mai 1852 für Elias Novaković, k. u. k. Hauptmann im I. Banat-Grenz-Regiment. (Adelsarchiv in Wien.)

Ungar. Adelstand mit dem Prädikate „von Gjuraboj und Glina” von König Franz Josef d. d. 1894 für Michael Novaković von Gjuraboj, Major der kön. ung. Leibgarde, dessen Frau Ida **Stuart Stancliff** [?] und Sohn Paul Ludwig Alexander. (Orig. im Besitze des Erwerbers in Wien.)

The Scots Peerage (Edinburgh, I-IX., 1904-1911, archive.org)

DRUMMOND, Earl of Perth (VII., 1910, p. 28)

MAURICE, egy nemes születésű magyar, a Drummondok első őse volt Skóciában a családi hagyomány szerint, és a *Dromond* nevű hajó kapitányaként, Edgar Athelinggel, ennek húgával Margarettel, és más királyi száműzöttekkel egy vihar során a Forth folyó torkolatába sodródtak 1067-ben vagy akörül. Mint mondják, nagy földbirtokokat kapott főként Dumbarton és Stirling megyékben, és Lennox járásban. A hagyomány azt sugallja, hogy a családnevet később vették fel, a lennox-i Drymen vagy Drummane birtokról, vagy hasonló nevű strathearn-i birtokokról. Ez utóbbi nézetet vallja a genealógusok többsége, akik egyetértenek abban, hogy a Drummond család első őse az írott források szerint,

MALCOLM, akit Malcolm Beg-nek neveztek, egy iratban Maldowen, Earl of Lennox seneschal-ja vagy steward-jaként szerepel,¹ és tanúként jelenik meg az Earl több okiratában 1225 és 1250 között.²

¹ *Liber de Calchou*, i. 181.

² *The Lennox*, by Sir W. Eraser, ii. 4, facsimile; *Cartularium de Levenax*, 13, et per *Indicem*.

p. 47

DAVID, a 2. Lord Drummond († 1571), *esk.* 2., 1543. dec. 7. előtt, Liliás, aki William, 2. Lord Ruthven leánya volt, és tőle született (többek között):— 8. Mary, *esk.* Sir Archibald **Stirling** of Keir (a hölgy elhunyt 1589 előtt, férjének 2. felesége Grizell Ross gr.nő volt).²

² Fraser's *Stirlings of Keir*, 45.

Rothés

LESLIE, Earl of Rothes (*Scots Peerage*, vol. 7., 264), és Leven
(uott, vol. 5, 373)

„Alexander Leslie... A gróf születésének pontos dátuma nem ismert, de mivel több, mint 80 éves volt, amikor elhunyt 1661-ben, így 1580 előtt kellett születnie. Nagyon rendszertelen és hiányos oktatás után már korán elkezdett a fegyverekkel foglalkozni. Katonai pályája ragyogó volt, de oly gyakran tárgyalják, hogy erre szűk a hely ebben a munkában, így inkább röviden felvázoljuk ennek főbb vonásait. A gróf 1605 előtt külföldre ment, és holland katonai szolgálatba lépett. Három évvel később csatlakozott a svéd Gusztáv Adolf seregéhez, ahol nagy tekintélyre emelkedett, és hamarosan altábornagy lett, s végül seregparancsnok. Ragyogó haditetteket hajtott végre a **Harmincéves Háborúban**, és Stralsund városának sikeres védelme nagy elismerést hozott számára, s Gustavus király arany medállal tüntette ki. Lovaggá ütötték 1626. szept. 23.-án, amikor Gustavus elnyerte a Térdszalagrendet I. Károlytól Denschau-nál. 1632. nov. 6.-án a lutzen-i ütközetben harcolt, amikor Gustavus elesett. A protestáns ügy melletti kitartó szolgálata után 1637 szeptemberében 800 tallért kapott a svéd seregben letöltött szolgálataiért. A következő évben azonban visszatért szülőhazájába... A Holyrood-ban 1641. okt. 11.-én kelt pápens révén Sir Alexander Leslie megkapta az EARL OF LEVEN és LORD BALGONIE címeket, valamennyi leendő fiú utódjával együtt; nagy ünnepség közepette peer-ré avatták a parlamentben nov. 6.-án, és további elismerést kapott szolgálataiért százezer márka adomány formájában. Kinevezték Edinburgh Castle kapitányának is, a tisztségért járó juttatással... Nem sokat tudunk a gróf magánéletéről, de, mint minden skót, korán megragadta a lehetőséget, hogy földet szerezzen hazájában. Volt egy birtoka Svédországban, melyet Gustavus Adolphus-tól kapott 1630-ban, de az adományt visszavette a svéd kormány 1655-ben, és valószínűleg sosem volt ott; mint mondják, volt két grófsága **Németországban**, de ha valaha is megkapta őket, sosem élvezte.”

[Megj.: Megszokott dolog volt, hogy a kivándorló sokadik szülött fiúkról gyakran már nem esik szó odahaza, így a k. u. k. *Militär-Schematismus*-ban szereplő Jacob Leslie lehetett az egyik fiatalabb fia James-nek, az 5. Earl of Rothes-nak, a második házasságából.]

Abercorn

HAMILTON, Earl of Abercorn, Scots Peerage, vol. 1, 47.

„JAMES, legidősebb fia Claud-nak, Lord Paisley-nek, akit általában Master of Paisley-nek neveznek. Nagyra becsülte VI. Jakab király, aki 1598. dec. 14.-én megtette a királyi államtanács egyik lordjává (noha a székét nem foglalta el 1601. febr. 10.-ig) és a királyi hálókamra felügyelőjévé; ezenkívül elnyerte 1600. nov. 26.-án Linlithgow megye seriff-hivatalát, minden járandóságával, etc., a maga és leendő valamennyi fiú utódja számára, valamint 1601. júl. 11.-én megkapta Abercorn, Braidmeadow, etc. földjeit is. Elnyerte a LORD OF ABERCORN peer-i címet 1603. ápr. 5.-én, amikor Abercorn földjei szabad bárósággá váltak számára és valamennyi fiú utódja számára. A következő évben, 1604-ben, Skócia küldöttjeinek egyike lett az Angliával való unió tárgyalásain, melyek nem értek el eredményt; 1606. júl. 10.-én elnyerte az EARL OF ABERCORN, BARON OF PAISLEY, HAMILTON, MOUNTCASTELL, AND KILPATRICK méltóságot a maga és valamennyi fiú utódja számára. (...) Utoljára 1618. febr. 24.-én jelent meg a királyi államtanács ülésén; elhunyt Monkton egyházközségben egy hónap múlva, atyja életében, 1618. márc. 23.-án, 43 évesen, és eltemették ápr. 29.-én, a Paisley Apátság templomában. Végakarata kelt 1616. jún. 7., kihirdették Írországból 1624. jún. 26. Felesége volt **Marion**, Thomas-nak, az 5. Lord **Boyd**-nak a legidősebb leánya (kinek anyja Margaret, Sir Matthew **Campbell of Loudoun** leánya volt), és tőle, aki elhunyt Canongate, Edinburgh, 1632. aug. 26., és eltemették szept. 13., a férje mellé, utódja volt (többek között):—

5. Sir **Alexander** Hamilton, of Holborn, Loudoun, esk. Elizabeth, ... Bedingfield leánya, és elhunyt 1669. máj. 4. előtt, amikor a birtoka kezelését egy hitelezőre bízták, és három lány mellett egy fiút hagyott: (1) **Alexander**-t, aki Fülöp Vilmos választófejedelem udvarában

telepedett le, és rendkívüli követ lett VII. Jakabnál. A választófejedelem leányát, Eleanora Magdalena-t Bécsbe kísérte annak Lipót császárral kötendő házassága ügyében, mely létrejött 1676. dec. 14., és elnyerte a birodalmi grófi címet a Passauhoz közeli Neuburg megyei birtokkal, és más birtokokkal Morvaországban és **Magyarországon**. Utódai közül: i. **Julius**, birodalmi gróf, a császár kamarásainak egyike, aki nőül vette Maria Ernestina von **Stahremberg** grófnőt, és tőle, aki elhunyt 1724-ben, három fia és több lánya volt.”

Hamilton

HAMILTON, Duke of Hamilton, Scots Peerage, vol. 4, 395 (Douglas-Hamilton)

„XVI. WILLIAM ALEXANDER ANTHONY ARCHIBALD, a 11. Duke of Hamilton, szül. 1811. febr. 18., elhunyt Párizsban, 1863. júl. 15. Esk. 1843. febr. 23., Bádeni Mária hercegnő, legfiatalabb leánya Charles Louis Frederick, Grand Duke of Baden-nek, és a néhai Napoleon császár kuzinjának, és tőle (aki elhunyt 1888. okt. 17.) utódai voltak:— 1. William Alexander Louis Stephen, aki követte a nagyhercegségben. — 2. Charles George Archibald, a 11. Huszár-ezred hadnagya, sz. 1847. máj. 18., † *s. p.* (sine proles = utód nélkül) 1886. máj. 3. — 3. **Mary Victoria**, esk. 1., 1869. szept. 21. H.S.H. Prince Albert of Monaco, Duke of Valentinois (érvénytelenítve 1880), és volt utódja; esk. 2., 1880. jún. 2., **Festetics** Tasziló gróf, egy magyar nemes, aki az osztrák császári testőrségben szolgált.”

LIVINGSTON, Earl of Callendar (Scots Peerage, vol. 2., 360,
ld. még *Earl of Linlithgow, Newburgh*)

„HON. JAMES LIVINGSTON of Brighthouse, aki a harmadik és legfiatalabb fia volt Alexander-nek, az első Earl of Linlithgow-nak, **kiválóan szolgált katonaként Európa különböző részein**, ezredesi rangban szerelt le, majd **visszatért** a szülőhazájába 1633-ban, amikor kinevezték Károly király hálókamrájának felügyelőjévé, és elnyerte a LORD LIVINGSTON OF ALMOND peer-i címet....

Nőül vette Margaret Hay-t (szerződés kelt 1633.), egyetlen leányát James-nek, a 7. Lord Tester-nek, etc.... A hölgy utód nélkül hunyt el 1659. dec. 30., hatvanhét évesen. A grófnak volt két illegitim (házasságon kívüli) gyermeke, **Alexander** és Helena. A fiú, akit lovaggá ütöttek, Sir Alexander Livingston of Dalderse néven lett ismert. Nőül vette Jean Hamilton-t, és a fiuk, Alexander örökölte a grófságot egy 1660. évi pátens szerint.

E pátens szerint az Earl of Callendar-t az unokaöccse követi.

II. ALEXANDER, aki Alexander, a 2. Earl of Linlithgow második fia volt, nőül vette Mary-t (szerződés kelt 1663. aug. 25-28.), a harmadik leányát William-nek, a 2. Duke of Hamilton-nak, de nem volt utódja ettől a hölgytől. Halála, 1685. aug. után a hölgy másodszor hozzámment (szerződés kelt 1690. jún. 28.) Sir James Livingston of Westquarter-hez; végül harmadszor James-hez, a 3. Earl of Findlater-hez. A 2. Earl of Callendar-nek volt egy **természetes fia**, Sir Alexander Livingston of Glentirran, aki elnyerte a *Baronet of Nova Scotia* címet 1685. júl. 20. [utóda szolgált Európában?]

III. ALEXANDER, a 3. Earl of Callendar, aki egy hosszú per után követte nagybácsiját, a 2. Earl-t, a második fia volt George-nak, a 3. Earl of Linlithgow-nak. Van egy levél a királyi államtanácstól, kelt 1688. máj. 6., melyben kinevezik az Earl of Callendar-t a Stirlingshire Militia ezredesévé, hogy biztosítsa a királyság békéjét. A 3. gróf elhunyt 1692 decemberében, és feleségétől, Anne Graham-tól (aki még élt 1704. febr.) a legidősebb leánya volt James-nek, a 2. Marquess of Montrose-nak, egy fia és két leánya volt:

1. JAMES, a 4. Earl.

2. Henriette, aki házasságtalanul hunyt el 1738. máj. 25., és eltemették a Holyrood Chapel-ben.

3. Mary, nőül ment 1717 James Graham of Airth-hez, Stirling megyében, aki Skócia főbírája volt, volt utódja, és elhunyt 1734. márc. 26.

IV. JAMES, a 4. Earl of Callendar, kiskorúságában lett apja örököse 1693. aug. 4., és nagybácsija George, a 4. Earl of Linlithgow halálakor, 1695. aug. követte őt a cím öröklésében. Címeit és **birtokait elkobozták**, mert résztvett az 1715-ös felkelésben.”

Elibank

MURRAY, Lord Elibank, Scots Peerage, vol. 3, 499.

„A Murray of Falahill család Roger de Moravia-tól származott [Moray megye az északi Highland-en fekszik], akinek James, Lord of Douglas, ‘A Jó Sir James’ adományozta Fala földjét és ingatlanát, Heriot báróságban, a szolgálataiért. Egy 1321. szept. 1. kelt chartában az elhunyt Archibald de Moravia, valószínűleg Erchebaud de Morref fiának nevezik, aki egy Malcolm nevű fiúval együtt (Malcolm Erchebaudesson), mindketten Peeblesshire-ből, hűségesküt tettek az angol királynak Berwick-nél 1296. aug. 29.

Archibald eredetét nem derítették ki, de feltehető, hogy ugyanabból a törzsből származott, mint a Moray of Bothwell a szomszédos megyében.

JOHN MURRAY of Falahill-nek, a fentemlített Roger leszármazottjának volt egy királyi pecsétes chartája Philiphaugh földjeire Selkirkshire-ben, kelt 1461. júl. 20., és 1467-ben John Turnbull-lal kinevezték, hogy végezzen vizsgálatokat Selkirkben. A királynő juhásza is volt az Ettrick erdőben, valamint Newark Castle kapitánya, és hasznonbérletei voltak Harehead, Lewinshope, és Hangingshaw területén. Elhunyt 1477. febr. 20. előtt, utódot hagyván:—

1. Patrick of Falahill, aki megszerezte a kapcsolódó földeket Philiphaugh-ban 1477-1492 között, és földet örökölt testvérétől, Alexander-től Edinburgh-ban. Elhunyt 1493. febr. 27., és utódai voltak (többek között):— John of Falahill, aki őse volt a Murray of Philiphaugh, Deuchar, Skirling, **Melgum**, Bowhill, etc. családoknak.”

Airlie

OGILVY, Earl of Airlie, Scots Peerage, vol. 1, 119-121.

„V. JAMES, az 5. Lord Ogilvy of Airlie, követte nagyapját a címben. Szül. 1541 körül, és nagyapja örököse lett 1563. okt. 2. (...) Elhunyt Farnell-ben, 1606 októberében, és a temetésekor *'thair wes sum superstitious ceremonies and rittes used as gif the professioun of papistrie had been specialie licensed and tolerated.'* (bizonyos babonás szertartásokat és rítusokat végeztek a pápista szokás szerint.) Nőül vette Jean-t, aki a lánya volt William-nek, a 7. Lord Forbes-nak, s a hölgy túlélte őt. Utódjuk volt (többek között):—

6. Patrick of Muirtown, akit James, Lord Ogilvy of Airlie törvényes fiának neveztek a házassági szerződésben, mely kelt 1599. máj. 22-26., Isabella-val, aki a lánya volt James Murray-nek, az ifjabb smyddiehill-inek, és Isabella Quhytlaw-nak (Whitelaw), a hitvesének. Utód:—

(1) George Ogilvy, a legidősebb törvényes fiú 1627-ben. George Ogilvy of Mureton kapitány lázadó katonákat alkalmazott az 1627-es háborúban. Állítólag azonos azzal a 'Baron Ogilvy de Muirton'-nak, aki császári szolgálatban állt a **Harmincéves Háborúban**, és Spielburgnál volt parancsnok, s innen írt 1649. aug. 27-ben az első Earl of Airlie-nek, mint 'klán-főnökének,' tájékoztatva őt, hogy előterjesztették a grófi címre **Németországban**, mint az Airlie-ház kadétját, és elhunyt **Bécsben** 1661. jún. 7. Ogilvy báró nőül vette Euphrasia Veronica de Reichspurg-et, akitől **két fia** és öt lánya lett. Legidősebb fia,

i. George Benedict, Baron Ogilvy de Muirton, Marschal de Camp, és a lengyel király udvari tanácsosa. Elhunyt **Danzig-ban** 60 évesen, 1710 októberében, és feleségétől, Marie Anastasia de Brumath-ról hagyott fiú utódokat, akik **Csehországban** éltek legalább 1713-ig. (ld. Von Bruhl: Adeles Lexici, Leipzig, 1740, és 1747)

BELL, OF BLACKET-HOUSE

Wm. Anderson: *The Scottish Nation*, III., 1863, pp. 683-684 nyomán, utalással
Zsolnay Vilmosné, sz. Bell Teréz, Vinkovci, 1832, † Pécs, 1918, skót felmenőire (Z.T.Cs.)

BELL családnév mind Skóciában, mind Angliában régtől fogva megjelenik, és feltehetőleg a francia *belle*, 'szép' szóból származik, ragadványnévből (Gilbert le fitz Bel, 1304, Gilbert, a „Szép” fia), vagy egy normandiai birtok nevéből, de létezett egy Bele, Biel nevű patak, vár, és torony a skóciai Haddingtonban is, ahol egy időben Yestir/Yester helységben birtokosok voltak a Bell-ek (*Reg. Mag. Sig.* 211., *Patrick Dunbar de Bele, Thomas Bel de Yhestir*, 1439.). A Belle név az anglo-norman nyelvi-társadalmi környezetben megváltozott, *bell*, 'harang' jelentést kapott, amit a család „beszélő” címere is mutat, s ez szinte predestinálta őket az egyházi foglalkozások betöltésére (pl. Andrew Bell, az aberdeen-i katedrális kincstárnoka 1491, IV. Jakab uralk. 3. évében, *Reg. Mag. Sig.*, 2032, mások *vicarius, capellanus, rector, presbyter* megjelöléssel). A középkorban a Bell-ek letelepedtek Annandale-ben, Skócia délkeleti szegletében, s úgy tűnik, hogy Robert de Brus normann követőivel jöttek, aki Annandale-t kapta I. David királytól (1124), legalábbis a Bell-ek fő családjai itt éltek már a 15. század elejétől. Meg kell jegyezni, hogy a korai időkben a Bell-ek a felföldi *Macmillan*-klánhoz kapcsolódtak, nevük egyaránt visszavezethető a kelta *mhaoil*, 'borotvált', 'tonzúras' jelentésre is, ami utalhat a család sokkal régebbi eredetére (Frank Adam: *The Clans, Septs and Regiments of the Scottish Highlands*, 1908, és *clanmacmillan.org, Septs and related names*; vö. *Annals of Picts*, J. Ritson, 1828, I., p. 207, 215, 255, A.D. 674, „*Bruide filius Bile, rex Fortren*”, másképp *MacBile*, Bil vagy Baile fia Bruid, pikt király 21 évig uralkodott a Forth torkolatánál, Fife-ban, † A.D. 693-ban, és „*Congal MacMaille anfa Brecc Fortren*”, A.D. 725, a Macmillan-ek egyik őse; ld. még *Lebor Gabála Erenn*, Írország elfoglalásának könyve, V., 1956, *Mil of Spain, son of Bile*, *Mag Bile*, p. 11, 27, 49, 125, 132-133, 305, és a „megalit” népek kirajzolásai a bronzkortól, az Ibériai-félszigetről a Brit-szigetekre; Kisázsia szerepéről ld. R. Steiner, GA 178, 1917. nov. 19, anthrowiki.at)

William Bell, 1404, 1426, of Blacket-house, Kirkconnell,
Kirkpatrick-Fleming, Middlebie, a Kirtle-folyónál
(*Regia Diplomata*, Lib. ii. c. 77, 84, ld. a Tower of Blacket-house-ról
Life of Dr. Currie of Liverpool).

George Bell of the Holmys, 1479-ben eladja *Inchture* nevű Perth megyei birtokát
Patrick Lyon-nak (*Scots Peerage*, VIII. pp. 273-274, később Kinnaird-birtok lett)

Thome Bell of Tostints vagy Toft-zaitts, *John Bell* of Tindills vagy Tyndale, Dumfries-shire,
1542, 1547, a Bell-család két ága (vö. Pitcairn: *Ancient Criminal Trials*, 1833, I./1-2.)

William Bell of Blacket-house, 1585, 1586, Middlebie, öt fivére: *Wat, Thom, Francis, Richie*, és
Johne; William leánya, *Sibyll* feleségül ment Fergus Grahame of Plomp-hoz (*Nicholson's
Cumberland, Playfair's English Baronetage, Lodge's Baronetage, Burke's Peerage and
Baronetage, Scots Peerage by J. Balfour Paul*).

Bell of Blacket-house klánfőnök és családtagok, *The Roll of the Clans*, 1587.

Will Bell of Alby, *John Bell* of Tourne, *Mathie Bell*, a „Király”,
Andro Bell, a „Lokkis Andro”, és *Will Bell*, a „Vörösköpenyes” (Redcloke),
Annandale, 1597.

James Bell, kereskedő, glasgow-i polgármester, 1643. ápr. 30.-án
feleségül vette Elspeth Gray-t, Lord Gray 9. gyermekét (*Scots Peerage*, IV. 289)

John Bell of Blacket-house-t 1644-ben egy szomszédos birtokos, **Irwyn** of Braes megölésével vádolták; kegyelmi kérvényt nyújtott be őfelségéhez, és az eljárást megszüntették; John Bell of Blacket-house 1648-ban hadbiztos volt Dumfries megyében, és legalább 1663-ig élt

George Bell of Godsbrig 1662-ben a jóvátételi rendeletben azok között szerepel, akik felségárulást követtek el a polgárháború folyamán. Neki 1,000 skót fontot kellett fizetnie. Amikor meghalt 1694-ben, a fia követte, **William Bell** of Godsbridge és *Blacket-house*. **Mindkét birtok eladásra került**, az utóbbit a 18. század vége felé vette meg az **öccse, Benjamin Bell**, aki korábban már megvette a Woodhouselie birtokot Canonbie-ben, mely a Buccleuch családhoz tartozott, s azután intenzíven foglalkozott marhatenyésztéssel és eladással, és Blacket-house mellett megvette a szomszédos cushat-hill-i földeket is.

George Bell, Benjamin Bell of Blacket-house fia 1722-ben született (anyja volt Rebecca Graham, of Breckonhill, Cumberland). Eleinte résztvett a levantei kereskedelemben, azután Mr. Blair of Belmont partnere volt, mint dumfries-i kereskedő; a *sikertelen üzleti tevékenysége* miatt atyja nyomdokaiba lépett Woodhouselie gazdálkodásában, ahol 1813-ban elhunyt. A mezőgazdasági fejlődés pionírja volt a környéken, számos újítást vezetett be, melyekkel betetőzve a családja két előző nemzedékének törekvéseit mintagazdasággá és gyönyörű rezidenciává tette Woodhouselie-t. 1745 táján feleségül vette Anne **Corrie**-t, aki James Corrie, speddock-i földbirtokos lánya volt Dumfries megyében, és népes családjuk lett. A **legidősebb fiuk** az jóhírű orvos, **Benjamin Bell** volt (ld. külön, Anderson, I., p. 278).

Benjamin Bell felesége Grizel volt, egyetlen leánya Rev. Robert Hamilton-nak, a teológia professzorának az Edinburgh-i Egyetemen, feleségétől, Jean-től, aki a leánya volt John **Hay**-nek, haystoun-i birtokosnak Peebles megyében; 4 fiuk született:

George, a legidősebb, sz. 1777,

Joseph, a legfiatalabb, sz. 1786, † 1848, akik sok éven át az orvoslás vezető alakjai voltak Edinburgh-ban.

Robert, a 2. fiú, sz. 1782, Berwick és Haddington megyék előljárója és seriffje volt, és évekig a skót egyház prokurátora.

William, a 3. fiú, sz. 1783, bírósági írnok volt, és egy ideig a korona képviselője a Lord Melbourne adminisztráció alatt, elhunyt 1849-ben.

A Bell of Blacket-house család egyik tagjához fűződhet egy tragikus ballada, a '*Fair Helen of Kirkconnel Lee*.' (Kirkconneli Szép Helén) A történet részletei, melyeken alapszik, noha a hagyományban maradtak fenn, sosem voltak kétségesek. Eszerint a szép Helén a Bell of Kirkconnel család tagja volt, noha néhány beszámoló *Irving*-családbelinek nevezi. Ez a félreértés a ballada bizonytalan datálásának köszönhető; mert, bár Kirkconnel utolsó birtokosai az *Irving*-ek voltak, midőn birtokaiktól megfosztotta őket Robert Maxwell 1600-ban (vö. *Scots Peerage*, VI. 482-483.), mégis a lady családjának rezidenciáját rendszerint „Bell's Tower”-nek nevezik, s így ő feltehetően az egyik Bell of Kirkconnel leánya volt. Atyjának háza a klasszikus szépségű Kirtle folyó partjánál állt, és a lerombolásakor a köveit felhasználták Springkell felépítéséhez, Sir John Maxwell baroneti rezidenciájához.

John Bell of Whiteside, a Covenant egyik mártírja, † 1685, szülei voltak **John Bell** of Whiteside és Marion M'Culloch of Ardwall (férje halála után az özvegy feleségül ment Alexander Gordon-hoz, az 5. Viscount of Kenmure-hoz).

Címer:—*Bell of Kirkconnel*, ősi ág (balra): kék mezőben három arany harang; és *Bell of Provost-haugh*, fiatalabb ág; mindkettő Annandale-ben.

Bell-oldalágak címerei Angliában, *Burke's Landed Gentry*, vol. I., 1862, pp. 81-82.:

Bell of Woolsington, Northumberland megye: Pajzs—fekete mezőben hermelin-pólya, három ezüst harang között. Sisakdísz—szárnyait kitaró sólyom. Székhely—Woolsington, Newcastle-upon-Tyne; Killingworth House, Northumberland, és Hanwich Hall, Durham megye.

Bell of Thirsk Hall, York megye: Pajzs—fogazott ék alakú, keretezett gerenda által elválasztott fekete és kék mezőben három ezüst harang. Mottó—Inopem me copia fecit.

Bell of Bourne Park, Kent megye: Pajzs—fekete mezőben egy ék alakú gerendán három ezüst harang, körülötte oroszlánfejek. Sisakdísz—oroszlánfej. Székhely—Bourne Park, Canterbury közelében.

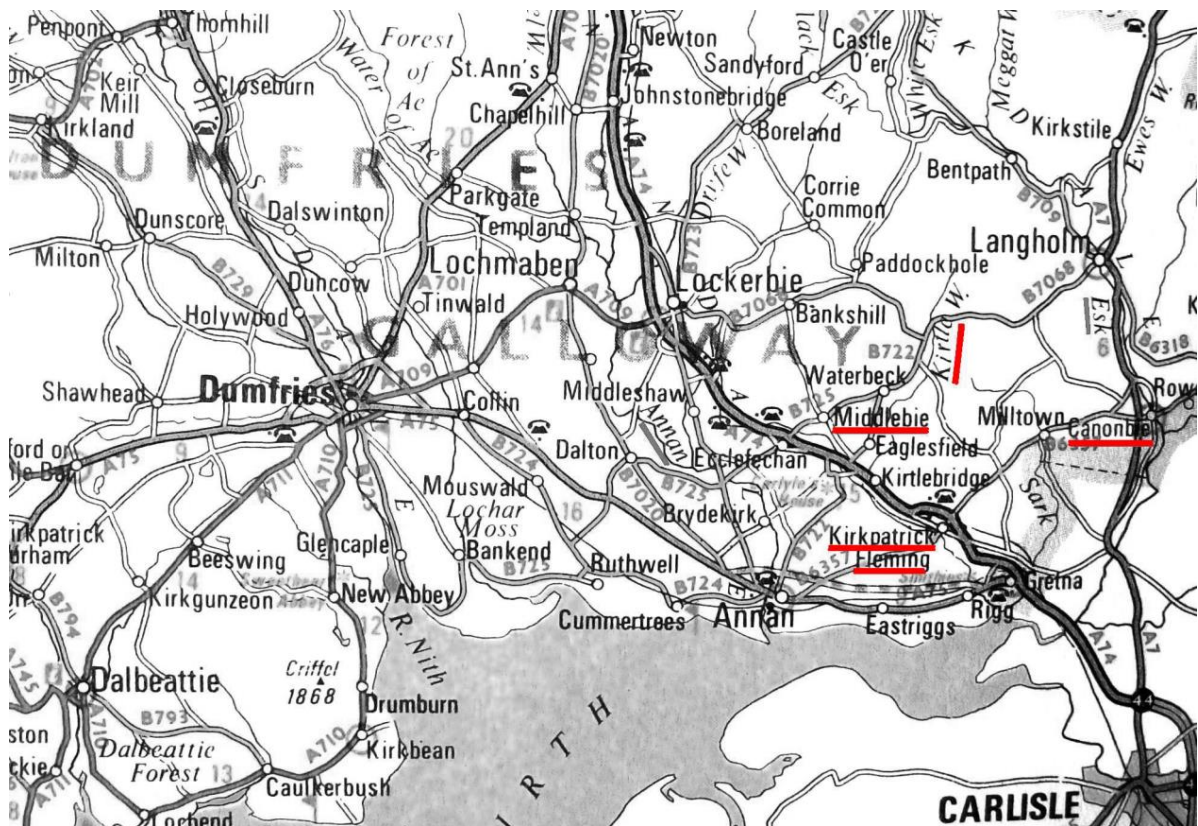
Egyéb források:

J. Balfour Paul, *Scots Peerage*, 1911, vol. 9., Index, p. 213, Bell-ek a skót főrendek családfáin.

Registrum Magni Sigilli Regum Scotorum (Reg. Mag. Sig.), *The Register of the Great Seal of Scotland*, 1306-től több kötetben (archive.org).

Jávor Kata: *Életmód és életmód-stratégia a pécsi Zsolnay család történetében*, Akadémiai, Bp. 2000, 30-32

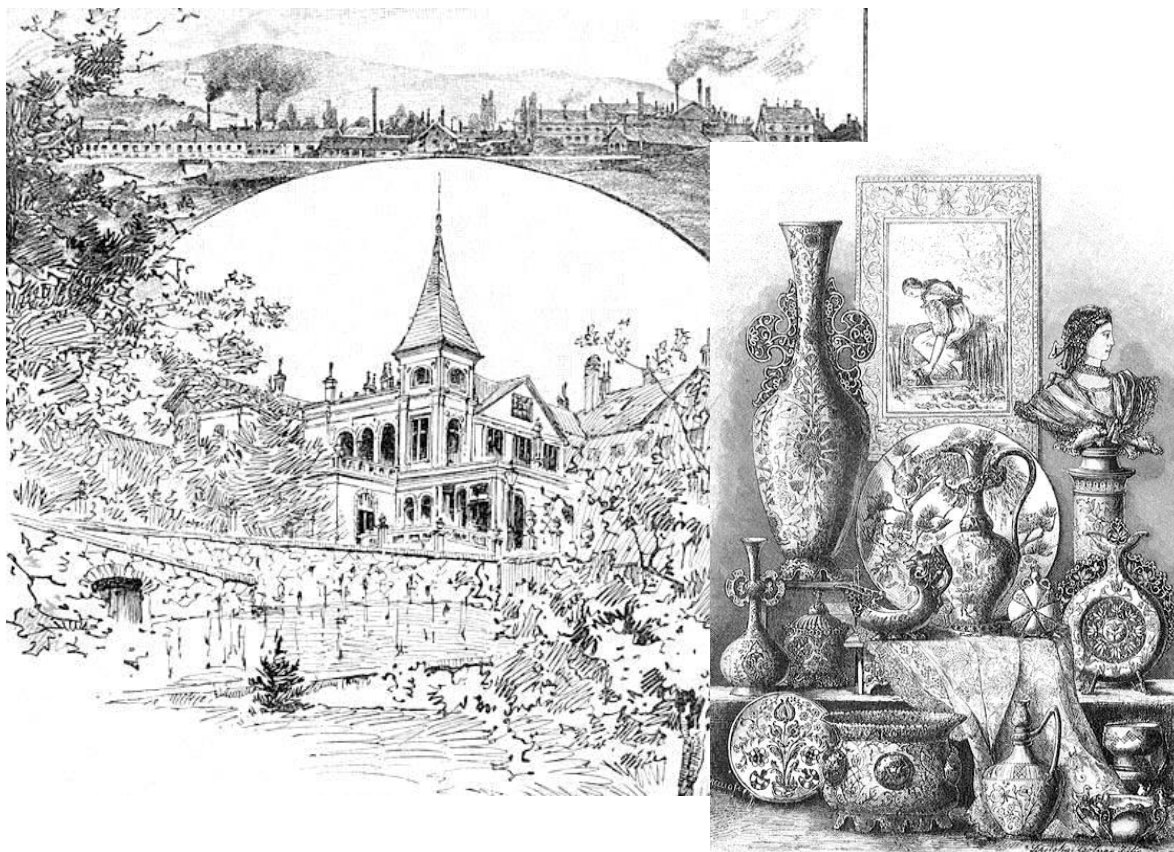
Tolvaly Ferenc: *A Zsolnay-kód*, 2016, 23, 36-38, 73. (ld. Z.T.Cs.: *Bell-családok*)

A délkelet-skóciai Galloway megye a 15. századtól a főbb Bell-családok birtokterülete volt az angol határnál (*Map of Scotland*, Bartholomew, 1989, részlet)

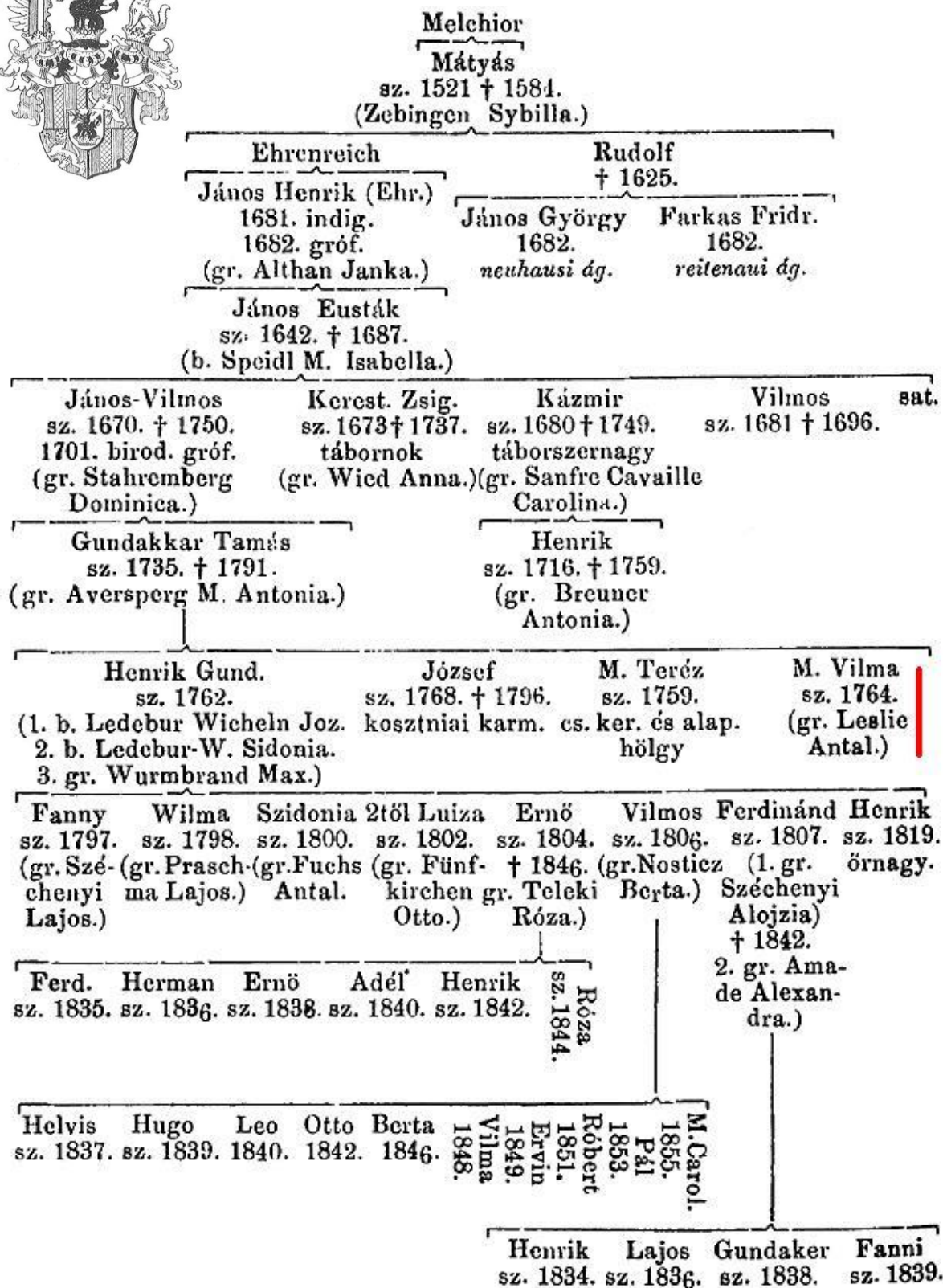

ZSOLNAY Vilmos, porcelángyáros a feleségével, a skót-angol származású BELL Terézzel, és gyermekeikkel, Miklóssal, Terézzel és Júliával, 1860 körül (Jávor K.: *Életmód és életmód-stratégia a pécsi Zsolnay család történetében*, 2000, Tolvaly Ferenc: *A Zsolnay-kód*, 2016, 23, 36-38, 73, 391-392, és az életrajzi film, *A föld szeretője*, 2011, rend.: Pozsgay Zsolt; alább a pécsi Zsolnay-gyár és nagyszerű kerámiatermékei, in *OMM írásban és képen*)

Nagy Iván: Magyarország családai (címer: Siebmacher)

Wurmbrand (báró és gróf, Steyermark, magyar honosság 1681)

KOLLONICH v. KOLLEGRAD (KOLONIC)

III. t á b l a.

B. Zay László, *ki a II. táblán.*
sz. 1705. † 1780.
1722. adoptált

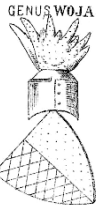
gróf Kollonitz

(1. gr. Kollonitz M.-Eleonora
2. gr. Hamilton Valburga)

<i>Első hitvesétől</i> 11 gyermeke, kik mind kihaltak, lásd itt alább *) jegy alatt.	<u>2-dik nejétől</u> Maximilian sz. 1761. † 1827. cs. kir. kamarás altábornagy m. testőr kapit. (gr. Haugwitz) Katalina sz. 1771. † 1827. II. Maximilian sz. 1799. jan. 8. (gudenai báró Vorst Augusta sz. 1801. jun. 3.)
--	---

III. Maximilian sz. 1822. april 7. † 1824. april 23.	Karolina sz. 1823. nov. 16.	Ottília sz. 1826. mart. 18.	Erzse sz. 1828. nov. 30.	Paulina sz. 1830. jun. 28.	László sz. 1833. jul. 12.	Klementine sz. 1842. jan. 4. (gr. Podstatzky Lichtenstein Adalberta).
--	-----------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------	----------------------------------	---------------------------------	--

Zay (csömöri és zay-ugróci, báró és gróf, de gen. Vaya)

III. Lőrincz, *ki az előbbi lapon.*
sz. 1651 † 1712.
(1. gr. Nyáry Anna.
2. gr. Kollonitz
Maria Poles.)

1-től Pál elesett 1701.	Zsuzsa sz. 1681. † 1738. (1 Zerdahelyi János.) 2. b. Vécsey Sándor.)	2-től Kata (b. Perényi Miklós.)	IV. András ezredes † 1734. (b. Berényi Judit.)	Anna Mar. sz. 1688 † 1689. Ferencz sz. 1687 † 1693.	III. Zsigm. I. Imre sz. 1689. aug. 13. † 1753. † 1755. nádorsági törökorsz. jelölt számki- vet. Mária Kriszt.)	Erzse sz. 1696. † 1778. (gr. Traut- manskorf Honor.)	IV. László sz. 1705. † 1780. <u>adoptált</u> Kollonicz 1722. Lásd Kollonicz család. VI. köt. 304. lap.
					V. Péter sz. 1735 † 1788. cs. kir. kan. evang. fő Insp. (1. b. Calisius Eleonora 2. gr. Auersperg Anna. 3. b. Calisius Ludov.)	Mária sz. 1736. jul. 3. † 1812 sept. 7.	

II. Leopold (István-József-János-Judás-Tadé-Antal) Vöröskeő örökös ura, Stomfa vár és uradalom ősi valóságos birtokosa, Sz. István kir. rend nagykeresztese, cs. kir. kamarás, v. b. titkos tanácsos, tábornagy, egy magyar gyalog ezred tulajdonos ezredese, Pozsony vármegye örökös főispánja és Pozsony vár örök. kapitánya; a m. szent korona őre, és Magyarország fő hadi parancsnoka. Született Bécsben 1716. és a Skotoknál megkereszteltetett. – 1734. jan. 13-án (III. Károly kir. decretumánál fogva) ezredes lett és engedélyt nyert egy magyar gyalog ezred állítására, 1741. jul. 26-án (M. Terézia által) tábornok, 1752. jul. 12-én tüzér-tábornok, 1758. jul. 26-án a m. szent korona őre, 1758. sept. 15-én mind a két főség cs. kir. val. belső tit. tanácsosa, 1760. octob. 9-én tábornagy, 1763. mart. 8-án Magyarország fő hadi parancsnoka (10,000 firt évi díjjal) 1765. január 28-án sz. István rend nagykeresztés vitéze. Meghalt Pozsonyban saját házában 1773. april 9-én estendi 6 órakor rögtöni gutaütés által, eltemettetett a malaczkai sirboltban april 12-én. Két neje volt: az első gr. Waldstein Maria-Jozefa csillagkeresztés hölgy (gróf Waldstein Venczel-Józsefnek gr. Pálffy M. Borbálától leánya), ki 1720. febr. 25-én Csehországban Rozdialovicz helységben (jungbunczlauai kerületben) született; ezzel házasságra lépett 1739. január 20-án; meghalt Pozsonyban 1763. mart. 29-én, eltemettetett Malaczkán. Második neje volt gróf **Ogilvi** Vilhelmina (II. József császár második nejének első udvari hölgye, ki szül. 1728. sept. 15-én Bécsben; férjhez ment 1765. april 15-én, meghalt mint özvegy 1804. jun. 30-án kora 76. évében, és eltemettetett Malaczkán).” [II. Leopold gyermekei az első feleségtől születtek, nem Ogilvy grófnőtől.]

PÁLFFY, ERDŐDI hg. és gr.

V. t á b l a.

A borostyánkői ágazat.

II. Leopold, ki a IV. táblán.
sz. 1716. † 1773.
tábornagy,
korona-őr!

(1. gr. Waldstein Jozefa.
2. gr. Ogilvy Vilma)

III. Leopold sz. 1739. † 1799. k. fő udv. mest. (gr. Daun Teréz)	IX. Miklós sz. és † 1740.	Karolina sz. 1740. † 1799. (gr. Kornis Mihály)	Antonia sz. 1742 (gr. Auers- perg Ri- chard)	Julia sz. 1744. † 1750. M. Jozefa sz. és † 1747.	VI. Pál sz. 1749. † 1750.	II. József- Péter sz. és † 1751.
IV. Ferencz sz. 1763. † 1803. görcei korm. tan.	V. Leopold sz. 1764. † 1825. dandártá- bornok pozsonyi főisp. (b. Jöchlinger Karolina)	IV. József sz. 1765. † 1778.	V. Károly sz. 1767. † 1823. őrnagy (gr. Hoyos Ernesztina)	M. Teréz sz. 1768. (gr. Nádasdy Leopold)	I. Ernő sz. 1769. † 1832. máltai lovag kapit.	I. Filipp sz. 1775. elesett 1794. II. Ferdinand sz. 1774. † 1840. főispán Domokos sz. és mh. 1772. Jozefa sz. 1771. † 1772.
Ludovika szül. 1805. (gr. Zichy György)	III. Ferdinand sz. 1807. aranygyapjas (hg. Lobkovicz Szidonia)	György sz. 1838.	M. Gabriella sz. 1841.	Károly-Hugó sz. 1844.	V. Lipót sz. 1834.	Vincze-Vilmos szül. 1836. máltai lovag.

Esterházy (Galánthay hg. és gróf)

„Jelenleg még egy, leginkább a Franciaországban lakozó Hallewyl vonal virágzik, melyből: Gr. Esterházy Almeria-Francziska szül. 1789. sept. 24. oo gr. Murray Albrecht” (Nagy Iván)

ESTERHÁZY, a)

Hallewyl vonal

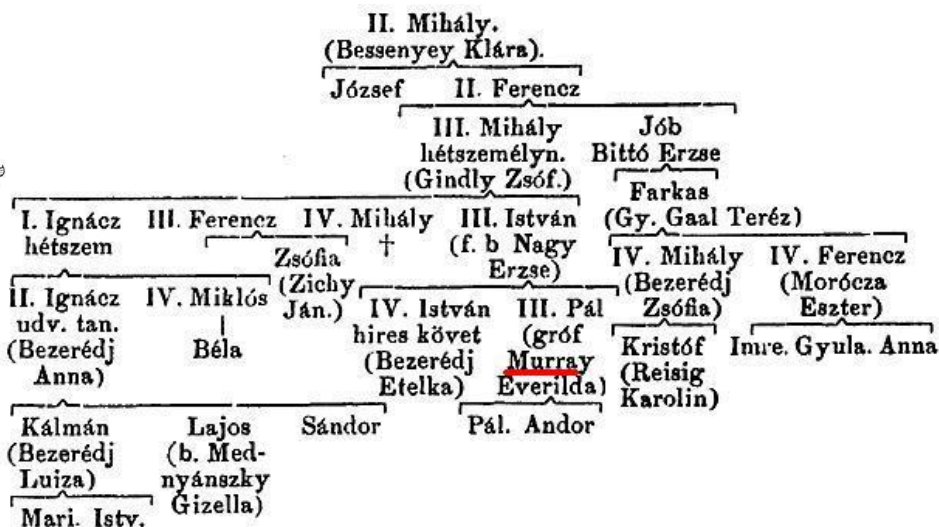
Esterházy N.

Bálint-Fülöp szül. 1786. mart. 26. † 1838. april 3. (gr. Weissenwolff Mária-Anna)	Almeria-Francziska szül. 1789. sept. 24. (gr. Murray Albrecht)	Mária-Anna szül. 1791. febr. 10. (Vicomte Fribert Károly)	László szül. 1797. július 12. cs. kir. kam. Birja Orosz- országban a grodecki uradalmat.
Bálint szül. 1814. jan. 28. cs. kir. kam. és val. b. titkos tanácsos, ausztriai orosz követ. † 1858.			

Bezerédj (bezerédi, nemes)

Pál (Sopron, 1840. március 17. – Hidja-pusztá, Szedres mellett, 1918. január 21.), mezőgazdász, a magyar selyemhernyó-tenyésztés és selyemgyártás mentora. Apja, id. Bezerédj Pál, Sopron vármegye főjegyzője, édesanyja, Murray Everilda grófnő volt [Albrecht Joseph Murray gróf és Esterházy Almeira Maria Françoise Ursule gr.nő leánya, ld. *Magyar Történeti életrajzok*, 1918, II. kötet, Bezerédj István, 1796-1856]. Apjának bátyja volt az a Bezerédj István, aki jobbágyait már 1848 előtt felszabadította és nemes ember letére önként adót fizetett. Iskoláit Sopronban kezdte, majd a bécsi Theresianumban folytatta. Mezőgazdász oklevelet a bajorországi Weihenstefan gazdasági felsőbb tanintézetben szerzett. Gazdasági gyakorlatát két évig Károlyi Lajos gróf tótmegyeri, majd nagybátyja hidjai (Tolna vármegye) birtokán végezte. Itt figyelt fel a selyemhernyó-tenyésztésre, s részben ennek tanulmányozására is külföldi utakat tett. Hat évig Párizsban lakott, s megfigyelte a francia selyemtenyésztést és selyemipart. Anglia, Franciaország, Németország, Olaszország és Oroszország gazdaságaiban is tett tanulmányutakat. Olaszországban meglátogatta az idős Kossuth Lajost is turini otthonában, aki a következő tanácsot adta neki: „Politizálni túl sokan politizálnak Magyarországon, csinálj inkább industriát, ezzel többet használsz a hazának.” (Wikipedia, Bezerédj Pál, ld. még Nagy Iván: *Mo. családai*, és Siebm. *Wappenbuch*)

BEZERÉDY-VEZERÉD.

Tolvaly F.: A Zsolnay-kód, 2016, Zsolnay Teréz visszaemlékezéseiből

„Anyai nagyszüleim [Bell család, akik kereskedők voltak] *Vinkovcén* laktak (Szerém vm.), s ennek messze vidékén köztisztelőben álltak a tiszta, becsületes életmódjukkal, végtelen jó szívükkel, s vasszorgalmuknak gyümölcseként elnyert jólétük a városkájuk legtekintélyesebb polgáraivá tette őket. Nagyapám skót családja a franciák és a németek betelepítésekor vándorolt be, s a bácskai *Hódságon* találtak otthonra. A nemzedékek során át az emlékek elhalványodtak, s az utódok nem ismerték már a hazájukból való kivándorlásnak sem idejét, sem körülményeit. Űkatyánk aztán a Bácskából Szlavóniába költözött, és *Eszéken* élt, ahol egy kis sörfőzdéje volt. Nagyatyánk, bár később erőteljes emberré fejlődött, gyermekkorában olyan beteges és vézna volt, hogy a szülei semmivel sem akarták megterhelni, és se tanulni, se dolgozni nem engedték,

csak azt kívánták, hogy életben maradjon s erősödjék. Írni és olvasni tizenkét éves korában tanult meg, s ezután a szülei könnyű foglalkozást kerestek számára, és üvegezõtanoncnak adták. Ily szerényen kezdte pályafutását, de amit elért, azt önerejéből érte el, s olyan ember lett, akinek nevét mindenki megkülönböztetett tisztelettel mondta ki.” (i.m. 73. old.)

Zsolnay Vilmosné, BELL Teréz a gyermekeivel, Terézzel (később Mattyasovszkyné), Júliával (később Sikorskiné) és Miklóssal

„A Bácskában 1735-től veszi kezdetét a németek beköltözése. Csataalján 1735-ben, Újvidéken 1739-ben, Kolluton 1756-ban, *Hódságon* 1760 körül, Bukinban 1749-ben, Apatinban 1750-ben telepedtek le az első német családok.” „Bács irányában a Duna mocsaraitól... beljebb fekszik a Mária Terézia korában telepített Hódságh, közjegyzőségi, járási és szolgabírósi székhely; szép temploma 1770-ben épült. Lakosai németek, mint a föntebbi községeké is; szorgalmukkal és vagyonosságukkal tűnnek ki.” „*Vinkovce* (a római kori Cibalae, mely a népvándorlás idején elpusztult) Savoyai Jenő hercegnek a törökök elleni diadalmas hadjáratai után keletkezett, tehát igen fiatal város. Tulajdonképpen csak mezőváros, de városias külseje némileg jogosulttá teszi előbbi megjelölését.” (Az *Osztrák-Magyar Monarchia írásban és képen*)

Területe 6865,8 km².

Lélekszám 347.022.

A délvidéki Vinkovce elhelyezkedése, Szerém vármegye északnyugati részén (Borovszky); a Duna kanyarulatától keletre fekszik a bácskai Hódság (ném. Hanfhausen, „Kenderháza”, ma Odžaci, Szerbia), ahol a Bellek először letelepedtek, feltehetőleg egy hosszabb németországi tartózkodás után, Mária Terézia idején, az 1760-as évek elején

Z. Tóth Cs.: *Egy skót család Magyarországon, 1990* (radixforum.hu):

Stirling. Régi emlékezetű skót család. Egyik polgárosodott ága, mely megőrizte katolikus vallását, a XVII. század közepe táján bukkan fel Magyarországon, a Vas vármegyei Pinkafőn (ma Burgenlandban), ahol néhány nemzedéken át főként tímár-mesterek (nem könnyű mesterségük „titkait” talán Skóciából hozták magukkal). Christoph Stirling 1663-ban pinkafői polgár, Andreas Stirling 1771-ben számvevő a pinkafői Batthyány-uradalomban. A 19. századtól bőrfeldolgozó manufaktúrákat alapítanak Szombathelyen és Pécsen is, majd az utódok közül többen tevékenykednek kereskedelmi, tisztviselői, értelmiségi, egyházi, katonai pályákon. Magyar nemességet és előnevet katonai érdemeiért szentgyörgyvári Stirling Sándor nyugalmazott k. u. k. gyalogsági százados kapott 1890. szept. 8. Bécsben (L. R. LXIX., 304-307, ld. címerrajz, OL Mikrofilmtár, 7043.), adománylevelében szerepel a család skóciai címere (az uralkodó szokásos „adtunk és engedtünk” formulájával). A magyar ág hagyománya szerint, őseik közül három fivér, kik a közép-skóciai Stirling város királyi várában teljesítettek katonai szolgálatot és a Stuart-ház hívei voltak, a XVI. század második felében hagyták el hazájukat, a katolikusok üldözése és Stuart Mária tragikus halála miatt, majd főként Dél-Németországban éltek s utódaik végül Magyarországra vándoroltak. A számos ágat hajtott Stirling-családok első skóciai őse Thor Longus, egy anglo-dán főúr volt, aki a normann hódítás után telepedett le Skóciában, és kapott királyi birtokadományt a XI. század végén. Utódai Stirling, régiesen Strivelyn vár és vármegye ispánjai voltak mintegy kétszáz éven át, innen ered családnevük. Az egyik skóciai főág, a Stirling of Cadder, 1522-ben

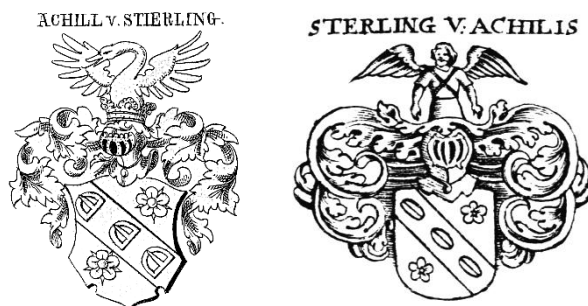
egyenes fiágon kihalt, birtokait a másik főág, a Stirling of Keir család szerezte meg házasság révén. A magyar ág címere hasonló egyes cadder-i oldalágak piros rózsás címeréhez (mögleg, „utólag” készült 1890-ben, egy elveszett, keir-i eredeti pótlására): Pajzs—ezüst mezőben kék harántpályán három ezüst csat, fent és lent két piros rózsza. Sisakdísz—koronából kinövő természetes páncélos jobbkar, mely tört emel szúrásra. Takarók—kék-ezüst. (a Stirling-címer függetlenül alakult ki a Leslie-címertől)

Michael **Stirling**, sz. 1761. 09. 05., pinkafői kelmefestő (Ferbermeister), oo 1. **Ferber** Mária, sz. Pinkafő, 1767 (*Siebmachers Wappenbuch*: „FERBER von Pinkafeld, Adels- und Wappenbriefsbestätigung v. König Rudolf, d. d. Pressburg, 21. Februar 1582 für Johann Ferber, königliche Salzamtsprefect u. für seinen Bruder Melchior, orig. St. A. Eperjes”; a Ferber családból való *Szinnyey* József, irodalomtudós, író, aki 1848-ban vette fel írói nevét, ld. *Magyar írók élete és munkái*, mek.oszk.hu), gyermekeik: **Michael** 1793, Josephus 1798, Annamária 1802, majd e **Michael** fia ismét **Michael**, 1817. 03. 27., soproni adótisztviselő, aki állítólag használta az „of Stirling” megnevezést, oo 1. Karolina Kennemuth, s tőlük származott a pécsi ág, a második feleségtől pedig a budapesti, akik közül Stirling Sándor k.u.k. gyalogsági százados volt.

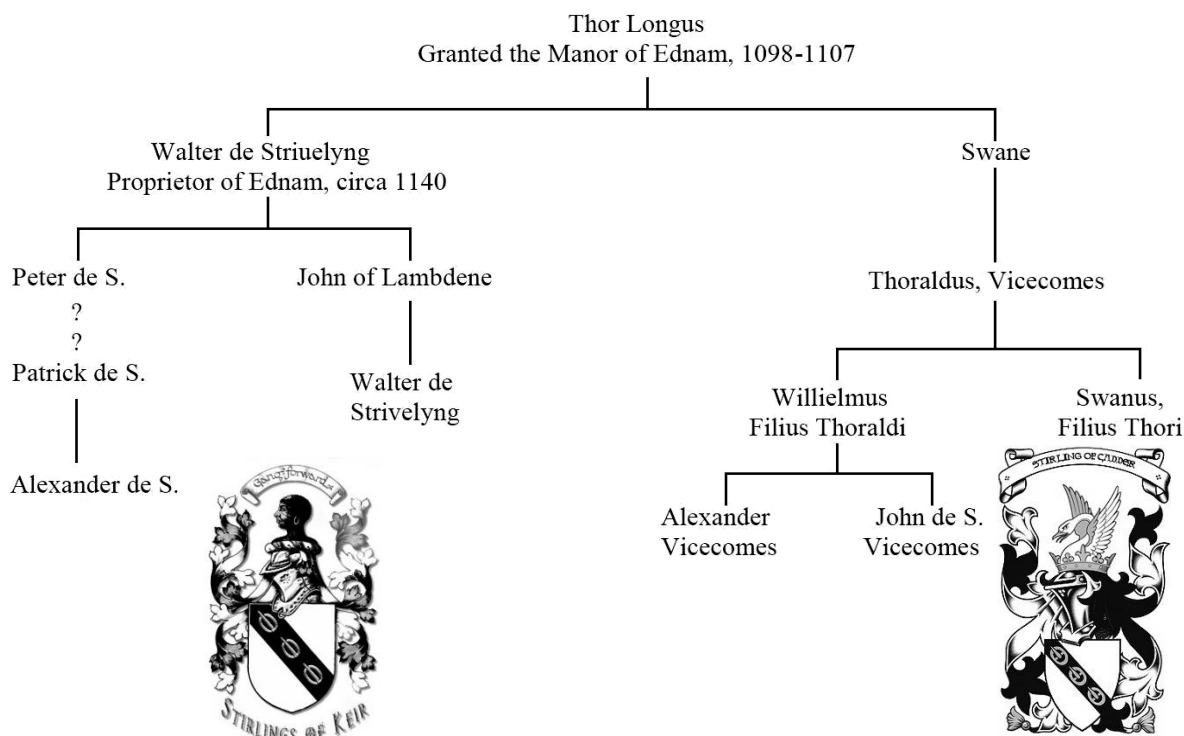
A pinkafői *Stirling-Ferber* családi címerek (Z.T.Cs.)

A *Stirling of Auchyle* (co. Perth) családból kivándorolt Walter és fia szerepel a Siebmacher-ben:

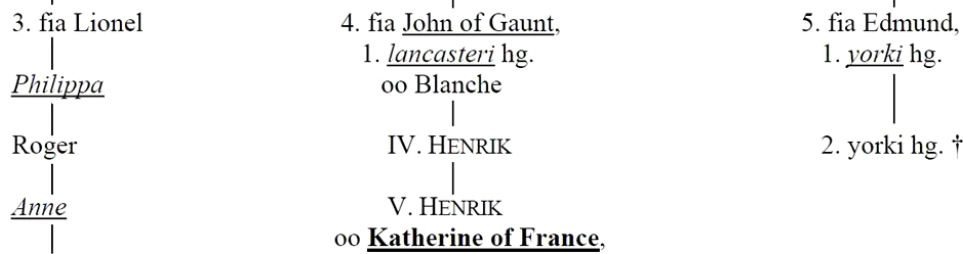
„ACHILL VON STIERLING, Merseburg. Egy kihalt, eredetileg skót nemzetség, melynek egyik tagja, a meckl.-güstrowi tanácsos és dán ezredes, Walter A. v. St. († 1626 Königslutternél) Németországba vándorolt fiával, Hans Albrecht A. v. St., merseb. udvarnaggal és titkos tanácsossal, aki a Skeuditz melletti Scherbitz birtokot kapta, és 1662. márc. 18. ez az ág is kihalt. A Siebm. V. 23-nál megadott címer részben pontatlan [pelikán]; a fentnevezett epitáfiumán a merseburgi dómban a következő címer szerepel. Pajzs: 2 rózsza között egy harántpályán 3 csat. Sisak: kitért szárnyú hattyú, fejét a begyére hajtja.” (Siebmacher, VI., 6., *Der Ausgestorbene Preussischer Adel*, 1884., Provinz Sachsen. Vö. William Fraser: *Stirling of Keir*, 1858, pp. 169-170. nem említi az auchyle-i kivándorlókat, akik egyébként cadder-i oldalágból származtak)

A *Stirling of Cadder* és *of Keir* főágak közös őse az okiratok szerint *Thor Longus*, a „Hosszú Thór” volt, egy anglo-dán, „viking nevű”, de már keresztény báró, aki Skóciában telepedett le s a határvidéknél Ednam birtokot kapta, ahol a kor szokása szerint templomot építtetett (ld. alább, Th. Willing Stirling: *The Stirling of Cadder*, 1933, vö. A. Lawrie: *Early Scottish Charters prior to 1153*, 1905, és G. Barrow: *Scots in the Durham Liber Vitae*, 2004, p. 109, Thor Longus szerzetesként jelenik meg, időskorában). Thor idősebb fia, Walter örökölte Ednamot, ő az első a chartákban, aki valami okból felvette Strivelyng város nevét, és tőle származhattak a keir-iek, míg Thor másik fiától származtak a cadder-iek, s dédunokájától, a második Sventől pedig a Ruthven (Earl of Gowrie) és a Crawford családok (vö. Burke’s *Peerage*, 1903, cxci. láb., „Eva, dau. of Suan” házassága Alan 2. High Stewarddal nem adatolt az okleveles anyagban, ld. J.B. Paul, *Scots Peerage*, I., p. 12, és IX., p. 1, és *Chartulary of Lindores*, 1903, p. 30, 244., *Liber Gartarum Prior. S. Andree*, 1841, p. 257, *Liber Ecclesie de Scon*, 1843, Suanus filius Thori/Thoraldi).

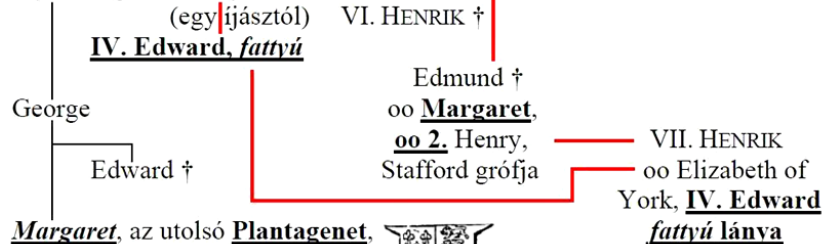

A brit *Royal Lineage*, királyi családja részlete a rózsák háborúja idején illegitimé vált leszármazással, és a továbbélt „legitim”, Plantagenet-vonallal (*Britain's Real Monarch*, BBC Channel 4, 2002, és Burke's *Peearge* 1869 nyomán Z.T.Cs., 2021; a „fattyú” Edvárd történetét újabban feldolgozták a *The White Queen* c. angol tévéfilm-sorozatban)

III. Edward

Richard,
 3. *yorki* hg. oo Cecily Neville
 (egyijásztól)
IV. Edward, fattyú
 oo 2. Owen Tudor (Wales)
 VI. HENRIK †

Margaret, az utolsó **Plantagenet**,
 † 1541, **VIII. Henrik lefejeztette**
 oo Sir Richard **Pole**, K.G., † 1504

PLANTAGENET

Henry Pole, Baron of Montague,
 1492-1538, **VIII. Henrik lefejeztette**

Katherine Pole oo Francis **Hastings**,
 2. *Huntingdon gróf* (ifjabb ág, Baron Hastings
 1461, Ashby-de-la-Zouch, co. Leicester)

9. *Huntingdon gróf* leánya és örököse, **Elizabeth**
 oo John **Rawdon**, 1. *Moir* gróf (kinevezés 1761,
 ír főrend; első ismert őse Paulinus de Rawdon,
 aki Hódító Vilmos idején ment Angliába,
 és birtokokat kapott Leeds környékén)

Rawdon-Hastings

Francis, 2. *Moir* gróf oo Flora-Muir **Campbell of Loudoun**, *Loudoun grófnő* (ősei a 15. században
 Sir Colin Campbell of Glenorchy and Breadalbane, és Margaret, dau. of Luke Strivelyng, al. Stirling,
 Laird of Keir, & Rathoran in Lorn, ld. *Douglas Peerage*, vol. 5., 1908, Loudoun), **felvették a Rawdon-
 Hastings** nevet, *Marquess of Hastings*, 1816.

George-Augustus-Francis, 2. Hastings márkja, oo **Barbara**, *Baroness Grey de Ruthyn*

Edith-Maud, *Countess of Loudoun*, oo Ch.-F. **Clifton**, Esq.,
 (Lord Donington 1880), **felvették az Abney-Hastings** nevet, 1859

DONINGTON.

Barbara Abney-Hastings

Clifton, Abney-Hastings

Michael Hastings, Ausztrália (ld. *Britain's Real Monarch*, BBC Channel 4, 2002),
 † 2012, követte fia és leányai

Skócia a 16-17. században, a felföldi klánok elhelyezkedése, valamint az egyházi központok, püspöki székhelyek, apátságok feltüntetésével

